

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศไทยรายสัปดาห์ ฉบับที่ ๓๖/๕๗ | ๒ - ๘ มิ.ย.๕๗

เศรษฐกิจและการค้าของประเทศไทยกับสหรัฐฯ ในปี ๒๕๕๗

ประเทศไทยยังต้องต่อสู้กับผลกระทบจากการรายงานข่าวที่เกินจริง การนำเสนอภาพที่บิดเบือน ไม่สะท้อนสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น แม้จะช่วยเพิ่มยอดขายให้กับหนังสือพิมพ์และดึงดูดความสนใจของผู้ชมโทรทัศน์ แต่เป็นการสร้างความหวาดกลัว ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ส่งผลให้รัฐบาลหลายประเทศออกคำเตือนในการเดินทางมาประเทศไทย สร้างความเสียหายต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ทั้งที่ความจริงแล้วไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อความปลอดภัยของชาวต่างชาติจำนวนมากที่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ หรือนักท่องเที่ยวที่พักผ่อนในประเทศไทย ซึ่งไม่มีการรายงานแง่มุมนี้ในสื่อต่างประเทศ

- William Ellwood Heinecke - ประธานฯ บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)

การเข้าควบคุมการบริหารบ้านเมืองโดยกองทัพในครั้งนี้ แตกต่างจากการทำรัฐประหารเมื่อปี ๒๕๔๙ อย่างเด่นชัด เพราะแนวทางการเดินหน้าขับเคลื่อนประเทศในปีนี้ได้นำประเด็นของการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจขึ้นมาเป็นวัตถุประสงค์หลักและให้ความสำคัญกับเรื่องอำนาจการปกครองเป็นประเด็นรอง

ทั้งนี้ เนื่องจากปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยตลอดระยะเวลา ๖ เดือนก่อนหน้าที่กองทัพจะเข้ามาบริหารนั้น ได้ส่งผลกระทบในวงกว้าง กระทั่งกดดันให้ GDP ในไตรมาสแรกติดลบร้อยละ ๒.๑ (ไตรมาสต่อไตรมาส) และหดตัวร้อยละ ๐.๖ (เมื่อเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปีที่แล้ว) ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหลักทำให้ปัญหาเศรษฐกิจเป็นปัญหาหนึ่งที่ประชาชนให้ความสนใจ

หลังจากรัฐมนตรีชี้แจงว่าการกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ออกแถลงการณ์ระงับเงินช่วยเหลือด้านการทหารแก่ประเทศไทย และกล่าวหาว่าทบทวนความช่วยเหลือจากโครงการระดับสากลและระดับภูมิภาค

นั้น ทำให้เกิดความกังวลว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศหรือไม่ สำหรับข้อมูลในเชิงเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐฯ นั้น ทั้ง ๒ ประเทศมีการติดต่อกันมานานกว่า ๑๘๐ ปี โดยเริ่มต้นอย่างเป็นทางการเมื่อปี ๒๓๗๖ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ และตรงกับสมัยของประธานาธิบดี Andrew Jackson ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ทำสนธิสัญญาไมตรีและการพาณิชย์ (Treaty of Amity and Commerce) ร่วมกัน ความสัมพันธ์ด้านการค้านี้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องในลักษณะต่างตอบแทน ต่างได้ผลประโยชน์ สำหรับปี ๒๕๕๗ ความสัมพันธ์ด้านการค้าของประเทศไทยกับสหรัฐฯ มีดังนี้

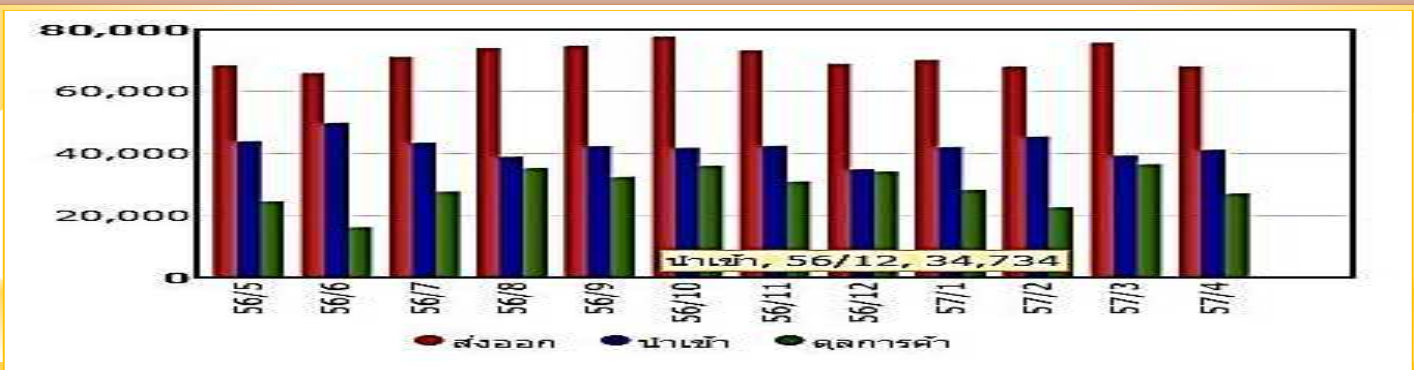
ด้านการค้าและการลงทุน

ในช่วงก่อนปี ๒๕๕๒ สหรัฐฯ ถือเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของไทย แต่ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เป็นต้นมา ประเทศจีนและญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกอันดับ ๑ และ ๒ ของไทย ส่วนสหรัฐฯ กลายเป็นคู่ค้ารายประเทศลำดับที่ ๓

อ่านต่อหน้า ๒

มูลค่าสินค้าออก สินค้าเข้า และดุลการค้าของไทยกับทวีปอเมริกาเหนือ (มูลค่า : ล้านบาท)

ข้อมูลจาก กระทรวงพาณิชย์ สํารวจเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๗ <http://www2.ops3.moc.go.th>

ด้านการค้า: ในปี ๒๕๕๖ ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐฯ มูลค่า ๖๙๔,๔๙๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ส่วนการนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ มีมูลค่า ๔๔๗,๔๑๖.๑ ล้านบาท ซึ่งอธิบายได้ว่าปี ๒๕๕๖ ไทยได้ดุลการค้าถึงเกือบ ๒.๕ แสนล้านบาท (อ้างอิงจาก: *การค้าไทย กระทรวงพาณิชย์*)

◎ **การส่งออก** ในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๕๗ สหรัฐฯ ยังคงเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ ๓ ของประเทศไทยที่มีอัตราส่วนร้อยละ ๑๐ (๒๓๖,๖๕๐.๓ ล้านบาท) รองจากจีนที่เป็นคู่ค้าอันดับ ๑ ติดต่อกันมา ๕ ปี ด้วยอัตราส่วนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๑.๕ (๒๗๐,๕๑๒.๒ ล้านบาท) ขณะที่ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าอันดับ ๒ ครองอัตราส่วนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๐.๕ (๒๓๘,๔๐๗.๙ ล้านบาท) ของมูลค่าการส่งออกโดยรวมของประเทศไทย (อ้างอิงจาก: *การค้าไทย กระทรวงพาณิชย์*)

◎ **การนำเข้า** ในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๕๗ พบว่า สินค้าของสหรัฐฯ มีการนำเข้าอันดับ ๓ ของประเทศ โดยมีอัตราส่วนร้อยละ ๖.๒ (๑๕๐,๔๐๘.๖ ล้านบาท) รองจากญี่ปุ่นที่เป็นอันดับ ๑ ติดต่อกันมา ๕ ปี ด้วยอัตราส่วนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๖ (๓๘๕,๙๙๙.๕ ล้านบาท) และจีนเป็นประเทศอันดับ ๒ ที่มีอัตราส่วนโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๑๕ (๓๘๒,๙๗๗.๔ ล้านบาท)

หากจัดลำดับความสำคัญประเทศคู่ค้าทั้งด้านการส่งออกและการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยในช่วง ๕ ปีย้อนหลัง สหรัฐฯ เป็นคู่ค้าอันดับ ๓ ที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ ๗ - ๙ ในขณะที่มูลค่าทางการค้าที่ประเทศไทยทำกับจีน ญี่ปุ่น และกลุ่มประเทศในอาเซียนมีส่วนแบ่งทางการตลาดรวมกันมากกว่าร้อยละ ๔๐ ต่อปี

ด้านการลงทุน: จากธนาคารแห่งประเทศไทย ระบุว่า เมื่อปี ๒๕๕๖ ประเทศญี่ปุ่นมีการลงทุนในประเทศไทยถึง ๒.๑๓ แสนล้านบาท หรือร้อยละ ๕๓.๗ จากยอดเงินลงทุนของต่างชาติทั้งหมด ขณะที่สหรัฐฯ มีการลงทุนเป็นอันดับ ๒ ประมาณ ๔.๘ หมื่นล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๒

ด้านการท่องเที่ยว: การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สำคัญสำหรับประเทศไทย จากจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยพบว่า ในช่วง ๖ ปีมานี้ ชาวอเมริกันเดินทางเข้ามาในประเทศไทยปีละประมาณ ๖.๘ แสนคน โดยปี ๒๕๕๖ มีจำนวน ๘๒๖,๓๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓ จากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด

ถ้าสหรัฐฯ มีมาตรการเพิ่มเติม เศรษฐกิจของประเทศไทยจะเป็นอย่างไร

แม้สหรัฐฯ จะไม่ได้เสียผลประโยชน์ทางการค้ามากนักจากการระงับความสัมพันธ์กับประเทศเล็ก ๆ อย่างประเทศไทย แต่หากทำเช่นนั้น ก็เป็นการผลักดันให้ประเทศคู่ค้าอย่างประเทศไทยต้องหาตลาดส่งออกใหม่ๆ โดยอาจจะขยายตลาดไปยังประเทศจีน รัสเซีย อินเดีย หรืออื่นๆ ทดแทนตลาดการค้าอย่างสหรัฐฯ ซึ่งหากมีการสานความสัมพันธ์กับ

มหาอำนาจอื่นๆ มากขึ้น ย่อมไม่เป็นผลดีกับสหรัฐฯ ทั้งในเชิงการค้าและการทหาร และอาจเป็นไปได้ตามที่นักวิเคราะห์ของ Center for Strategic and International Studies ของสหรัฐฯ กล่าวว่า สหรัฐฯ ต้องวางท่าทีให้เหมาะสม เพราะหากตัดการสนับสนุนที่เคยให้แก่กองทัพไทยเพิ่มขึ้น นั่นก็อาจผลักดันให้ไทยหันไปคบหากับจีนแทน

ปัญหาที่ภาคธุรกิจอาจต้องเผชิญ

◎ **ด้านการค้า** สินค้าที่ประเทศไทยส่งออกไปยังสหรัฐฯ เป็นอันดับ ๑ คืออาหารแปรรูปที่ทำจากปลา (สัดส่วนทางการตลาด ร้อยละ ๓๖), อาหารทะเลแปรรูปจากกุ้งและสัตว์เปลือกแข็ง (สัดส่วนทางการตลาด ร้อยละ ๒๒) และข้าว (สัดส่วนทางการตลาด ร้อยละ ๖๑) หากสหรัฐฯ ลดความสัมพันธ์กับไทย เรื่องการค้า ก็อาจทำให้ประเทศไทยสูญเสียผลประโยชน์ในส่วนของสินค้าพืชผลทางการเกษตร และอาหารแปรรูป

◎ **ด้านการลงทุน** หากมีการตัดความสัมพันธ์ทางการลงทุนจริง บริษัทข้ามชาติที่เป็นสัญชาติอเมริกัน อาจจำเป็นต้องชะลอการดำเนินงาน การลดสัดส่วนหรือระงับการลงทุนในประเทศไทย และการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่น ซึ่งภาคแรงงานอาจจะได้รับผลกระทบพอสมควร

◎ **ด้านการท่องเที่ยว** หากมีการจำกัดเรื่องการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจริง ประเทศไทยคงไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เพราะยังสามารถอาศัยนักท่องเที่ยวจากชาติอื่น ๆ ที่ยังคงเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายทางการท่องเที่ยว (*ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ*)

ข้อเสนอแนะสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

◎ ในช่วงที่มีการประกาศกฎอัยการศึกและการบริหารประเทศ โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) การเผยแพร่ข้อมูลสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศต่อสาธารณะ ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพ ทางเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือของประเทศไทย

◎ ประเทศไทยควรมีแผนการเสนอทางออกทั้งหน้าฉากและหลังฉากว่าควรทำอย่างไร จากการที่สหรัฐฯ มีปฏิกิริยาและการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกันในกรณีสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยกับประเทศอียิปต์

สิ่งสำคัญ คือ การตระหนักว่า เศรษฐกิจและความมั่นคงควรเป็นเรื่องที่ดำเนินควบคู่กัน ฉะนั้น จุดสมดุลของการรักษาความสงบในประเทศกับการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจที่ดี จึงเป็นความท้าทายสำหรับฝ่ายบริหารที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศไว้ได้ดีที่สุด.....🌸